

Nr 440.

Herr **Ander**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 397, med förslag till lag om inskränkning för viss tid i rätten att bortföra stråfoder m. m.

I proposition nr 397 har Kungl. Maj:t föreslagit, att riksdagen måtte antaga förslag till lag om inskränkning för viss tid i rätten att bortföra stråfoder.

Detta Kungl. Maj:ts förslag riktar sig mot det missförhållandet, som i stor utsträckning förekommit under kristiden särskilt å större egendomar i flera delar av landet, bestående däri att kreatur, foder och inventarier avyttrats i vinstsyfte, vilket har till följd att gödselproduktionen vid egendomarna försummas, att jorden vanskötes och att åkerns avkastningsförmåga i hög grad nedsattes.

Otvivelaktigt kommer detta förslag, om det antages till lag, att i någon mån stävja egendomsjobbarnes ansvarslösa framfart med jordegendomar under kristiden; men jag för min del betvivlar, att egendomarna effektivt kunna skyddas genom den ifrågasatta lagstiftningen, då jordägaren genom denna endast blir skyldig att hålla halv kreatursbesättning. En jordägare eller egendomsjobbare kan således fortfarande sälja minst halva grödan och halva kreatursbesättningen, om den förut varit av normal storlek, utan att komma i kontakt med lagens bestämmelser.

Skall lagen bliva effektiv, så måste i den stadgas, att egendomsägaren är skyldig att hålla minst ett stort djur för varje areal odlad jord av 1,5 hektar.

Rättvisa och billighet torde fordra att de jordägare, som under kristiden varit lojala och icke gulaschat med stråfoder eller sålt något sådant från sina egendomar, men som nu i år på grund av särskilda förhållanden såsom t. ex. dödsfall, tillträde av förut utarrenderad egen-

dom och dylikt, för att undvika för stora risker och förluster redan försålt årets gröda, ej måtte drabbas av denna lag.

Det vore synnerligen orättvist om dessa avtal, som redan äro avslutade, skulle förklaras ogiltiga och dessa egendomsägare, som förut under hela kristiden ej från sina egendomar bortfört stråfoder, utan i stället lojalt producerat livsmedel av sitt stråfoder, nu skulle förvägras att under ett år, sedan behovet av livsmedel i landet är betydligt mindre, försälja sin gröda, då andra mindre lojala lantbrukare och egendomsjobbare under hela kristiden opått till höga priser realisera kreatursbesättningarna och försälja grödan varje år, då behovet av livsmedel inom landet varit mycket större.

För att denna lag måtte bliva så effektiv som möjligt utan att i onödan uppriva uppgjorda avtal om grödförsäljningar av jordägare, som icke under kristiden från sina egendomar bortfört stråfoder, ber jag att få hemställa,

1) att i 1 § i lagförslaget orden 2 ¹/₂ hektar måtte utbytas mot 1,5 hektar,

2) att i kungörelsen med närmare föreskrifter angående tillämpningen av denna lag måtte föreskrivas att odlingsrådet icke äger rätt att vägra bifall till ansökning om bortförande av stråfoder, om sökanden styrker, att grödan är såld före den 14 mars 1919 och att från egendomen icke bortförts stråfoder under de tre sista åren.

Stockholm den 2 maj 1919.

J. A. Ander.